

Sociolingüística i Diversitat

Codi: 105848
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503998 Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística	OB	2	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Albert Branchadell Gallo
Correu electrònic: Albert.Branchadell@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits. Es parteix de la base que les persones que es matriculin d'aquesta assignatura estan capacitades per a llegir bibliografia especialitzada en català, castellà i anglès.

Objectius

Segons la definició del manual de sociolingüística catalana de referència (Boix i Vila, 1998: 33), "entenem per sociolingüística catalana la recerca a l'entorn de les relacions entre llengua i societat [...] que es realitza des d'algun dels territoris de llengua catalana". Aquesta recerca es pot fer des d'una perspectiva sociològica (l'estudi *de la societat* en relació amb la llengua) o lingüística (l'estudi *de la llengua* en relació amb la societat); en el primer cas se sol parlar de "sociologia de la llengua" i en el segon podríem parlar de "lingüística social". D'acord amb la tradició dominant dins la sociolingüística catalana, en aquesta assignatura adoptem la perspectiva social, amb el triple objectiu següent: a) amb un rerefons històric i sobre la base de conceptes bàsics de sociolingüística general, familiaritzar les persones matriculades amb la situació actual de la llengua catalana en els diferents territoris de l'àmbit lingüístic, en el marc de la diversitat lingüística i social existents, segons es desprèn dels estudis empírics disponibles; b) iniciar-les en la metodologia que segueixen aquests estudis empírics; i c) introduir-les en l'estudi de la política lingüística que s'aplica en aquells territoris, que és el tema central de l'assignatura optativa Política i Planificació Lingüístiques.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i respecte pels drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Aplicar de manera crítica els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques.
- Demostrar domini de la normativa de la llengua catalana, dels seus fonaments lingüístics i de totes les seves aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Demostrar habilitats que facilitin el treball en equip.
- Fer lectures i interpretacions crítiques de textos.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la seva història i en l'actualitat.

- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per a l'obtenció de dades i el maneig de fonts documentals d'aplicació a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
2. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
3. Demostrar que comprèn i interpreta l'evolució sociolingüística de la comunitat lingüística.
4. Distingir el gènere gramatical del gènere natural.
5. Elaborar propostes creatives respecte a les condicions d'ús de la llengua catalana.
6. Elaborar treballs que apliquin amb solvència els instruments digitals i bibliogràfics fonamentals per a l'estudi filològic.
7. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
8. Identificar els actors, àmbits d'intervenció i resultats de les polítiques lingüístiques relatives a la llengua catalana.
9. Interpretar dades sociolingüístiques obtingudes amb mètodes quantitatius o qualitius.
10. Interpretar la problemàtica i les condicions de l'ús de la llengua catalana al llarg de la seva història en una societat multicultural.
11. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per a fer-ne una anàlisi crítica.
12. Planificar, organitzar i fer treballs en equip.
13. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
14. Produir textos escrits i orals amb correcció normativa.
15. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
16. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
17. Treballar autònomament en l'estudi sincrònic i diacrònic de la llengua i la literatura catalanes.
18. Utilitzar recursos tecnològics (digitals i audiovisuals) per a l'adquisició del coneixement i les seves aplicacions en llengua i literatura.

Continguts

1. Sociolingüística general i sociolingüística catalana: nocions bàsiques de sociolingüística general i aplicació a l'estudi de la relació entre llengua i societat als territoris de llengua catalana.
2. Història sociolingüística del català i història de la sociolingüística catalana: repàs d'història social de la llengua catalana i principals aportacions de la sociolingüística catalana des de la seva constitució com a disciplina.
3. Sociolingüística catalana: anàlisi de la situació actual de la llengua catalana (coneixement, usos i representacions), en el marc de la diversitat lingüística i social existent.

4. Política i planificació lingüístiques: introducció a les polítiques públiques que incideixen en la situació actual de la llengua catalana, amb un èmfasi en els marcs legals rellevants i les ideologies lingüístiques que els fonamenten.

5. Prospectiva: a partir de l'anàlisi de la realitat empírica i de les intervencions públiques que s'apliquen en cada cas, breu consideració dels escenaris de futur de la llengua catalana en el marc de la diversitat lingüística i social existent.

Metodologia

Aquesta assignatura consta de 6 ECTS, que corresponen a 150 h de dedicació de l'estudiant. D'aquest total, 45 h (30%) corresponen a activitats dirigides a l'aula, 30 h (20%) a activitats supervisades, i 75 h (50%) a activitats autònomes.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per raons sanitàries, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	37,5	1,5	1, 7, 11, 13
Debat de treballs orals	7,5	0,3	1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 15
Tipus: Supervisades			
Supervisió de treballs	30	1,2	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació	15	0,6	1, 8, 9, 11, 17, 18
Preparació i elaboració de treballs	30	1,2	2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17
Tasques de lectura	30	1,2	7, 8, 9, 11, 13, 17

Avaluació

AVALUACIÓ

D'acord amb la normativa d'avaluació de la UAB, "el procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final". En el cas d'aquesta assignatura, el procés d'avaluació continuada consta de quatre activitats avaluatives.

Per aprovar l'assignatura caldrà treure una nota mínima de 5 (sobre 10).

NO AVALUABLE

L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

REVISIÓ DE QUALIFICACIONS

En el moment de la realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de qualificacions.

RECUPERACIÓ

D'acord amb la normativa d'avaluació de la UAB, "per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul". En el cas d'aquesta assignatura, per a participar en la recuperació l'alumnat ha d'haver estat avaluat obligatòriament dels treballs escrits (30%) i l'informe de recerca (50%).

En consonància amb la normativa d'avaluació de la UAB, per participar en la recuperació el professor responsable de l'assignatura o mòdul exigeix haver obtingut una qualificació mínima de 3,5 en la mitjana de l'assignatura.

La nota màxima assolible a la recuperació és un 5.

IRREGULARITATS

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Si es produeixen diverses irregularitats en els actes, la qualificació final d'aquest assignatura serà zero.

Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats no són recuperables.

COVID-19

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Informe de recerca	50	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 16, 17, 18
Participació a classe	10	0	0	1, 3, 7, 8, 9, 11, 13
Treballs escrits	30	0	0	1, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 15, 16, 17, 18
Treballs orals	10	0	0	1, 3, 5, 7, 8, 9, 13, 14

Bibliografia

DOCUMENTS

Boix, Emili; Vila, F. Xavier (1998). *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona: Ariel. Versió pdf disponible al Campus Virtual.

Diversos autors (2011). "La sociolingüística catalana, balanç i reptes de futur". *Treballs de Sociolingüística Catalana* 21. Barcelona: Societat Catalana de Sociolingüística.

<https://www.raco.cat/index.php/TSC/issue/view/14808>

Enquesta d'usos lingüístics de la població 2018

https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/dades_i_estudis/poblacio/Enquesta-EULP/Enquesta-dusos-lingueistics-de-la

Fasold, Ralph (1987). *The Sociolinguistics of Society*. Oxford: Blackwell.

Solé, Joan (2000). "Els mètodes bàsics de recerca sociolingüística". *Noves SL* Tardor 2000.

http://www.gencat.cat/llengua/noves/noves/hm00tardor/metodologia/sole1_1.htm

Stockwell, Peter (2007). *Sociolinguistics. A Resource Book for Students*. Oxon i Nova York: Routledge. Versió pdf disponible al Campus Virtual.

Vallverdú, Francesc (1973). "Breu història sociolingüística de la llengua catalana". Dins: *El fet lingüístic com a fet social*. Barcelona: Edicions 62, 1985⁶, 127-150.

INSTITUCIONS

Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació (UB)

<https://cuscub.wordpress.com/>

Centro de Investigaciones Sociológicas

<http://www.cis.es/cis/opencms/ES/index.html>

Direcció General de Política Lingüística (Govern de les Illes Balears)

<http://www.caib.cat/govern/organigrama/area.do?lang=ca&coduo=2390443>

Direcció General de Política Lingüística i Gestió del Multilingüisme (Generalitat Valenciana)

<http://www.ceice.gva.es/va/web/dgplgm/inicio>

Institut d'Estadística de Catalunya

<http://www.idescat.cat>

Instituto Nacional de Estadística

<https://ine.es/>

Llengua Catalana (Generalitat de Catalunya)

<https://llengua.gencat.cat/ca/inici>

Servei de Política Lingüística i Àrea de Llengua Catalana (Govern d'Andorra)

<https://www.cultura.ad/llengua>

Societat Catalana de Sociolingüística (Institut d'Estudis Catalans)

<https://blogs.iec.cat/socs/>

Xarxa Cruscat: Coneixements, representacions i usos del català

<https://blogs.iec.cat/cruscat/>

Programari

En aquesta assignatura no es fa servir programari específic. En algunes sessions es fan servir aplicacions gratuïtes que no necessiten registre, com Mentimeter o Socrative.